

Nagy Zsolt

A hivatásos és a létesítményi tűzoltók közös kárfelszámolási gyakorlatának tapasztalatai

A tűzoltóság kárfelszámolási és a mentési tevékenységének ellátásához szükséges, hogy megfelelő hangsúlyt fektessen az oktatásra, a gyakorlatok megvalósítására. A Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Győri Katasztrófavédelmi Kirendeltség Hivatásos Tűzoltóságának „Éves továbbképzési terve” a tűzoltáson túlmenően tartalmazza a műszaki mentésekre vonatkozó képzések, gyakorlatok rendszerét.[1]. Egy ilyen gyakorlatot mutat be szerzőnk.

A kiképzési szabályzat a hivatásos katasztrófavédelmi szervek kiképzési tevékenységének szabályozása mellett irányt mutat a szituációs gyakorlatok megvalósításához is.

A szabályzat megadja a keretet a katasztrófavédelmi szervek egységesített képzési tevékenységének végrehajtásához. Szabályozza továbbá a kiképzések, továbbképzések megszervezését, végrehajtását, az oktatásigazgatási és oktatásszervezési feladatok végrehajtási rendjét. [2]

A súlyponti téma kiválasztásának elve az új létesítmények, technológiák, illetve a bennük rejlő tűz és káreseti veszélyelemek megismerése. A felkészítés rendszerében elméleti oktatás, majd gyakorlati képzés formájában megoldásokat, alternatívákat kell találni a várható veszélyekre, továbbá a már bekövetkezett káreseményeket elemezni kell, mindvégig szem előtt tartva a biztonságos elhárítás, kárfelszámolás lehetőségét.[3]

Magyarországon tűzvédelmi szempontból az egyik legnagyobb veszélyt az üzemek, illetve az ott alkalmazott technológiák jelentik. Szakmai érdekek minősül, hogy az ilyen veszélyes technológiát alkalmazó üzemekben, létesítményekben olyan helyi tűzoltó szervezetek működjenek, amelyek alkalmasak személyi és tárgyi felkészültségük alapján (az ott keletkezett veszélyhelyzetek esetén) az elsődleges beavatkozás elvégzésére, és később az odaérkező hivatásos tűzoltóerőkkel együtt az adott káreset felszámolására. A létesítményi tűzoltóságok működési alapelveit az 1996. évi XXXI. törvény (a tűzvédelmi törvény), részletes szabályait a 239/2011. (XI.18.) Korm. rendelet szabályozza. Egy sikeres kárfelszámolás alapját a közös gyakorlatok és azok elemzése segíthetik, ezért fontosnak tartom, hogy a létesítményi tűzoltókkal minél több közös gyakorlat tervezésére, és végrehajtására kerüljön sor [4].

Győrben a hivatásos tűzoltóság jó kapcsolatot tart fenn a Rába Járműipari Holdingban működő Rába- Front Létesítményi tűzoltósággal. A közös gyakorlat tervezésénél fontos

szempont volt az életszerűség és a váratlan szituációk kezelése. A győri Rába gyárban a létesítményi tűzoltóság 24/48 órás beosztásban végzi tevékenységét. A létesítményi tűzoltóságoknál 24 főfoglalkozású tűzoltó alkalmazotti jogviszonyban látja el feladatát. A létszám megfelel a 239/2011. (XI.18.) kormányrendeletben foglaltaknak.

A gyakorlaton részt vett szervezetek:

- Rába - Front létesítményi tűzoltóság állományából 4 fő egy tűzoltógépjárművel.
- Pannonhalma 1 katasztrófavédelmi őrs állományából 4 fő egy tűzoltógépjárművel.
- Győri Hivatásos Tűzoltó Parancsnokság személyi állományából 17 fő hat tűzoltógépjárművel.
- Moson KMSZ kettő fővel.

A gyakorlat célja:

A legfontosabb célkitűzés a létesítményi tűzoltóság egységeivel történő közös kárfelszámolás és a váratlanul bekövetkező szituációk kezelése, továbbá a kárhelyen szervezhető beosztási feladatok megvalósítása, és a gyakorlaton részt vevő egységek irányítása.

További célkitűzések:

- A főfoglalkozású létesítményi tűzoltó által a tűzveszély jelenlétének megállapítása.
- Tűz esetén az elsődleges beavatkozások elvégzése, valamint a kiürítés koordinálása a veszélyes területekről.
- Amennyiben, mint első beavatkozó egységnek, nem sikerül eloltania a kezdeti tüzet, akkor tevékenységével a tűz továbbterjedésének megakadályozása a legkisebb mértékű károsodás érdekében, valamint a hivatásos tűzoltók beavatkozásának előkészítése.
- A feltételezett káreset során az életmentés, illetve az elsősegélynyújtás megkezdése.
- Veszélyes területekről a szakszerű mentés végrehajtása, és a sérült vagy sérültek megfelelő alapellátásban való részesítése.
- A beteg állapotának stabilizálása addig, amíg a hivatásos mentő szakszolgálat átveszi a beteg ellátását.
- Kommunikációs problémák és információk szakszerű kezelésének gyakorlása mellett a közös szerelési gyakorlatok végrehajtása.

Feltételezés a kialakult káresettel kapcsolatban:

A Rába Futómű Kft. „67.000 m²-es” gyártócsarnokában WP festő berendezés gázzal működő szárító része meghibásodik, ezért a szárítókabinban tűz keletkezik.

A tűz áterjed a mellette lévő csomagoló anyagokra, valamint az aznapi festék szükségletekre. A tűz kitör a tetőn, a berendezés kezelői megsérülnek. Az üzemben nagy füst terjed, a tetőn található szigetelés ég. A helyszínre vonul a létesítményi tűzoltóság egy gépjárművel és négy fővel. Ezzel egy időben a kárhelyre vonulnak a TMMT szerint meghatározott győri hivatásos tűzoltóság egységei.[5] Az időközben keletkező információkat folyamatosan kell közölni a létesítményi tűzoltóság ügyeletével, akik továbbítják a szükséges információkat a vonuló hivatásos tűzoltó egységeknek.

1. kép: Behatolás a szárító kamrában
Forrás: saját kép

Komplex feladat megoldás:

Az elsődleges felderítést 2 fő létesítményi tűzoltó hajtotta végre egyéni védőeszközök használata mellett. A feltételezett sérült hordágy segítségével a kijárat kapu felé szállították, miközben egy váratlan robbanás következett be. A robbanás hatással volt a mentésre, ugyanis

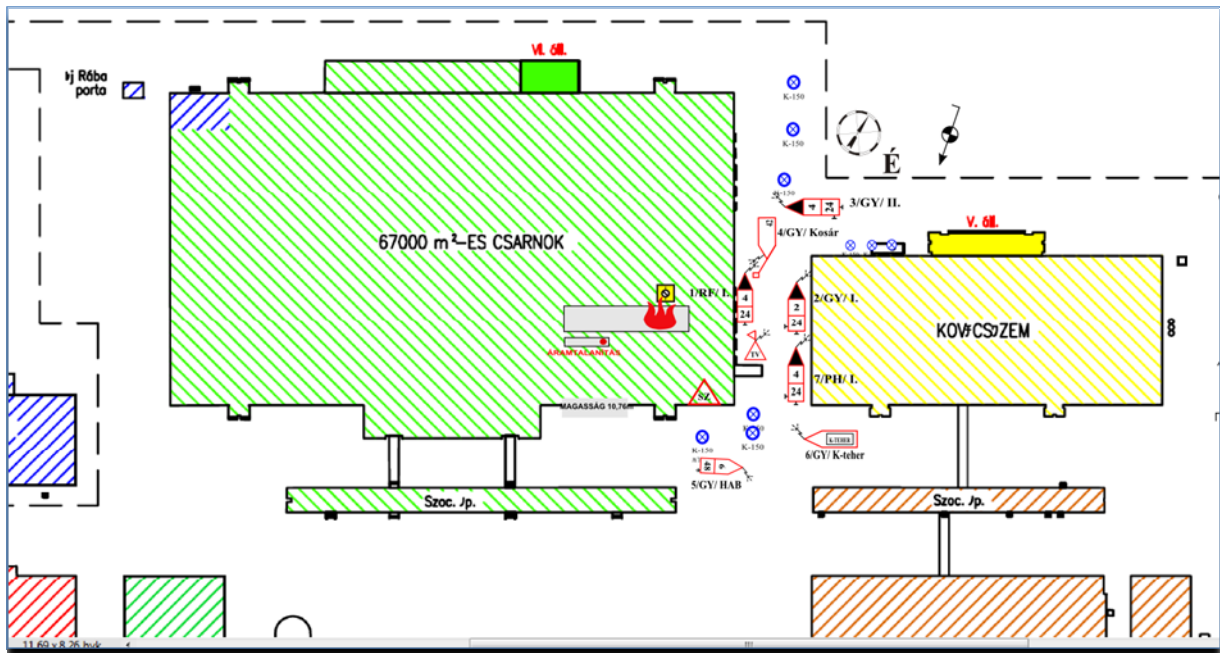
a mentésben résztvevő létesítményi tűzoltók is megsérültek. Erre tekintettel a mentésvezetőnek elsődleges feladata volt gondoskodni valamennyi sérült kimentéséről.

A mentésvezető pontosan meghatározta a kiérkezett erők felállítási helyét a biztonsági zóna és a TMMT figyelembevételével.

A győri hivatásos tűzoltók kiérkezésük után mentési csoportot alakítva megkezdtek a másodlagos felderítést, és az életmentést. Közben megtörtént a biztonsági tiszt kijelölése, akinek a romhatáron határozták meg a felállítási helyét.

2. kép Másodlagos felderítés
Forrás: saját kép

1. ábra. A Hívatásos Tűzoltók és Létesítményi Tűzoltók közös kárfelszámolási gyakorlaton résztvevő erőeszközök felállítási helye
 Forrás: saját ábra

A kárhelyet a mentési csoporttal (3 fő) és a tűzoltási csoporttal (3 fő) közelítették meg. A felderítést, valamint a biztonságos behatolást védősugarak mellett folyamatos mérésekkel biztosították. A létesítményi tűzoltók közül két fő vett részt a mentési csoportban. A tűzoltóegységek kommunikációja azonban részben valósult meg, mert a létesítményi tűzoltók nem rendelkeztek az egységesített EDR rádióval, ezért az információkat csak közvetve, saját központjukon keresztül, URH rádió segítségével tudták forgalmazni. A 67.000m² területű csarnokban a sérültek kimentése, majd a bent rekedt dolgozók evakuálása egy időben történt a tűzoltással.

3. kép Életmentés végrehajtása

Forrás: saját kép

Az egészségügyi pontot a biztonsági zónában építették ki, ahová a kimenekített személyeket helyezték el. A mentésvezető utasításainak megfelelően a létesítményi tűzoltók részt vettek a háttérfeladatok ellátásában. A gyakorlat sikeres lebonyolítása után rövid értékelésre, és tapasztalat cserére került sor.

Következtetések:

- A hivatásos tűzoltók és a létesítményi tűzoltók közös kárfelszámolási gyakorlatán a célkitűzések megvalósultak, az összes feltételezett káresetet sikerült felszámolni.
- A beavatkozó állomány a kapott utasításokat gyorsan, pontosan végrehajtotta, a technikai eszközök kezelési ismeretszintje megfelelő volt.
- Az állomány fegyelmezettsége, és a közös kárfelszámolás a gyakorlat során példásnak bizonyult.
- A tűzoltóegységek közötti információcsere csak részben történt meg, mert a létesítményi tűzoltó egység nem rendelkezik EDR rádióval. Így az információ közlés

csak a saját létesítményi híradó ügyeletén keresztül volt lehetséges. Ez lényegesen lassította a kommunikációt a beavatkozás során.

- A TMMT szerinti felállítási helyek elfoglalása előtt fontos a vonulási sorrend betartása, mert a helyszínen a gépjárművek későbbi mozgásai korlátozottak a szűk létesítményi utak miatt.
- Nagyon fontosnak tartom, hogy a létesítményi tűzoltóság, és a hivatásos tűzoltóság tagjai megismerjék egymás felszereléseit, amelyeket együttesen kell használniuk egy adott káresemény során.
- A közös gyakorlat alkalmas volt a tűzoltóságok tűzoltásba, műszaki mentésbe bevonható személyi állományának elméleti és gyakorlati ismereteinek, valamint a TMMT-ben és a szabályzatokban meghatározott feladatok ismeretének felmérésére, továbbá a felszerelések üzembiztonságának megítélésére.

Összegzés:

Tűzvédelmi szempontból az egyik legnagyobb veszélyt az üzemek, illetve az ott alkalmazott technológiák jelentik. Kiemelt figyelmet kell fordítani a létesítményi tűzoltóságokkal való együttműködésre, és a gyakorlatok során megszerzett taktikai lépések készség szintű fejlesztésére. Az üzemekben előforduló káresetek folyamán mindig számolni kell azzal, hogy egy korábban bekövetkezett esemény közben kialakulhat egy váratlan szituáció (tűzeset, robbanás, veszélyes anyagömlés), mint ahogy a gyakorlat is azt próbálta szimulálni, hogy egy káreset több eseménysorozatból állhat össze. A két szervezetnek ezért hatékonyan együtt kell működnie a sikeres kárfelszámolás érdekében. Az a tény, hogy két tűzoltó szervezet közvetlenül nem tud kommunikálni egymással, a beavatkozást végzők biztonságát és a sikeres feladat végrehajtást veszélyezteti. A gyakorlat folyamán bebizonyosodott, hogy ez a probléma óriási nehézségeket tud okozni. A két szervezet sikeres együttműködése érdekében törekedni kell az egységes kommunikációs rendszer kialakítására [6].

Mindezekre tekintettel nagyon fontosnak tartom, hogy a kiképzési tervben a két szervezet közös kárfelszámolási gyakorlatainak a számát a következő években megemelje, hiszen ez szakmai érdekek minősül.

Hivatkozások jegyzéke

[1] A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgató 42/2012. számú intézkedése.
A Tűzoltás-taktikai Szakutasításáról

[2] A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgató 33/2012. számú intézkedése.
A Kiképzési Szabályzat

[3] BM rendelet 39/2011. (XI. 15.). A tűzoltóság tűzoltási és műszaki mentési
tevékenységének általános szabályairól

[4] Dr. Kuti Rajmund: Komplex műszaki mentések tervezésének lehetőségei, Védelem
Online, 2010

[5] A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgató 115/2011. számú intézkedése.
A TMMT-re kötelezett létesítmények, területek köréről, valamint a tűzoltási műszaki mentési
tervről.

[6] Kuti Rajmund: Terrorcselekmény következményeit felszámoló gyakorlat tapasztalatai,
Védelem (ISSN: 1218-2958) 2007/4. 34-35. p.

Nagy Zsolt tű. fhdgy.

Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, Győri Katasztrófavédelmi
Kirendeltsége